

Тема. Монументальний живопис. Створення ескізу вітража-розетки (олівець, акварельні або гуашеві фарби, чорний фломастер).

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Опорний конспект уроку

1. Мотивація навчальної діяльності.

Прочитай вірш. Налаштуйся на роботу.

2. Актуалізація опорних знань.

Дай відповідь на запитання.

3. Вивчення нового матеріалу.

Слово вчителя.

Слово вчителя

Особливого розвитку релігійний жанр набув у монументальному живописі (або стінописі), який належить до найдавніших способів декорування архітектурних споруд. Тому його також називають монументально-декоративним.

Слово вчителя

Завдяки довговічності зразки творів монументального живопису збереглися практично в усіх культурах. В оздобленні храмів застосовувалися фрески, мозаїки, вітражі.

Слово вчителя

Фрески та мозаїки використовували ще древні єгиптяни. Мозаїка набула широкого вжитку в архітектурі античної епохи. Але особливої довершеності ці художні техніки досягли в храмах Візантії, досягнення якої мали визначальний вплив на давньоруське мистецтво.

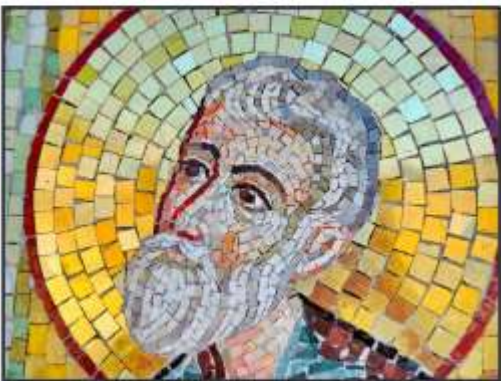
Безліч грандіозних і віртуозних щодо майстерності фресок створено митцями Відродження. Історія мистецтва вітражу сягає своїм корінням в середньовіччя, коли вітражі становили невід'ємну частину сакральної архітектури багатьох країн Європи.

Візуальна грамота.

Фреска — техніка живопису, яка полягає в розписуванні стін і стелі споруди по вологій або сухій (а секко) штукатурці з використанням фарб, у суміші яких є в'язучі матеріали (вапно чи казеїн) і природні барвники.

Мозаїка — це художня техніка, за допомогою якої виконують зображення з різнокольорових шматочків скла (смальти), каміння або інших елементів однакової форми шляхом їх компонування відповідно до форми.

Вітражі — це декоративні кольорові зображення, сюжетні або орнаментальні, які виготовлялися зазвичай із шматків прозорого кольорового скла, скріплених свинцевими перемичками; такі металеві «шви» утворювали контурний малюнок.

Слово вчителя.

На теренах України мистецтво фрески і мозаїки розквітло з часу прийняття християнства. Поєднання мозаїки і фрески — особливість київського мистецтва, не притаманне Візантії.

Найвідоміша мозаїка — величне зображення Оранти в головному храмі Київської держави. Фігура Богоматері набрана з дрібних кубиків 177 кольорних відділків, що свідчить про високу майстерність художників. Синій колір використано для одягу Богородиці, золотавий — для тла, червоний — у декорі деталей.

Розгляньте світлини.

Розгляньте світлини.

фрески церкви Спаса на Берестові в Києві

Михайло Бойчук. Святий Іоанн

Які елементи давньокиївської мозаїки стилізує М. Бойчук?

Слово вчителя.

Слово вчителя

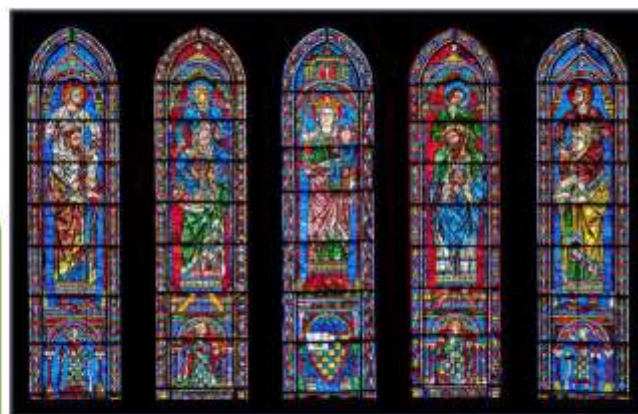
На вітражах європейських храмів зображали переважно релігійні сюжети й образи, також історичні події, іноді сцени з життя людей.

Вікно на фасаді споруди виготовляли у формі розетки (символ колеса Фортуни).

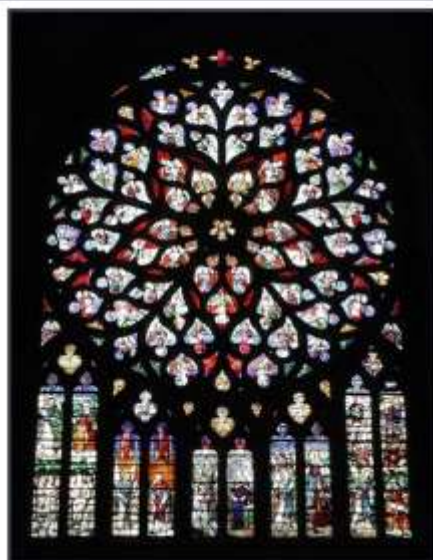
Слово вчителя

Сонячне світло, проходячи крізь фігурні скельця, розмальовувало інтер'єри храму, надавало урочистості й таємничості. Мерехтливі барвисті відблиски справляли надзвичайне емоційне враження.

Вітраж у соборі Св. Етьєна в Сансі (Франція) називається «Небесний концерт» (розмір 13 x 9 м). Майстри Жан Гімпе Філе і Тассен Гассо розмістили в композиції шістдесят два янголи, які грають на музичних інструментах.

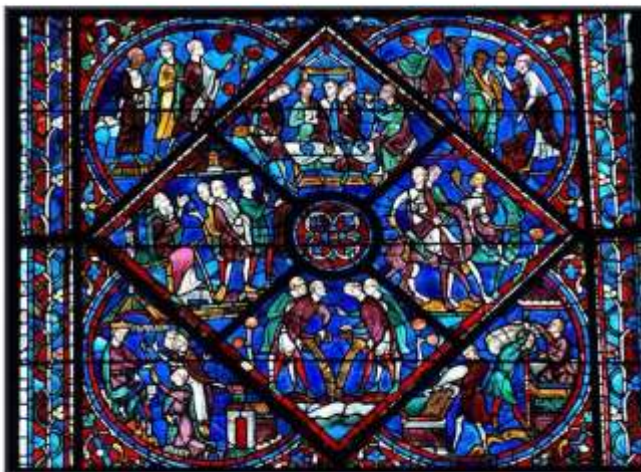
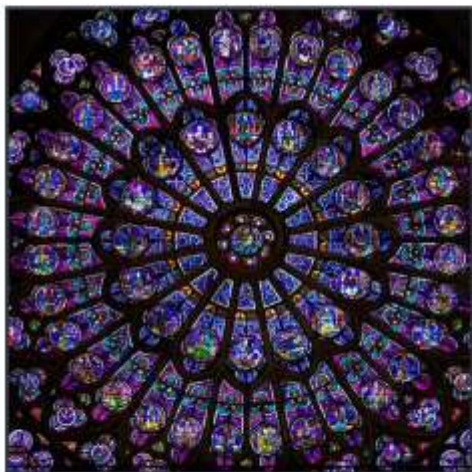

У наш час вітражна техніка отримала друге дихання, проникаючи з царини сакральної архітектури в простір дизайну інтер'єрів, оздоблення меблів, світильників. Нові технології дають змогу створювати неймовірно привабливі вітражі не лише зі скла, а й з інших матеріалів (пластикові псевдовітражі).

Проаналізуйте кольорову палітру вітражів.

Проаналізуйте кольорову палітру вітражів. Розгляньте, як застосовано симетрію в колі.

Лео Мол (Леонід Григорович Молодожанин) (1915—2009)
— канадський скульптор,
живописець, кераміст
українського походження.

Народився у м. Попонному в родині гончарів. Здобув освіту в академіях мистецтв у Ленінграді, Берліні, Гаазі. З 1949 р. мешкав у Вінніпезі (Канада), де згодом було відкрито «Сад скульптур Лео Мола».

У спадщині майстра — скульптури відомих діячів, спортсменів, пам'ятники Тарасові Шевченку в містах Канади, України, Аргентини, Бразилії.

До портретної галереї

У храмах міста Вінніпег понад 80 композицій Лео Мола релігійного жанру (зокрема «Тайна вечеря»), з-поміж них 16 вітражів.

Розгляньте світлини.

Розгляньте світлини.

Зверніть увагу, як художники і стилізують форми, поєднують кольори, досягаючи оригінальних світлових ефектів.

Фізкультхвилинка.

<https://youtu.be/2ShGDkDy8YI>

4. Практична діяльність учнів

Пригадайте правила безпеки на уроці.

Сьогодні

Правила безпеки на уроці образотворчого мистецтва

Роботу розпочинати лише з дозволу вчителя.

Використовувати інструмент тільки за призначенням.

Сьогодні

Правила безпеки на уроці образотворчого мистецтва

Користуватися прийомами роботи з інструментами, як показав учитель.

Тримати своє робоче місце у належному порядку.

Мистецькі поради

Пофантазуйте і придумайте сюжет декоративної композиції.

Виконайте ескіз. Зображення має бути стилізованим.

Спочатку проведіть лінії контуру основної форми.

Розфарбуйте фрагменти малюнка.

Наведіть контури зображення чорним фломастером.

Ознайомтесь з послідовністю виконання.

Послідовність виконання

Перегляньте відео за посиланням. Для роботи нам знадобиться: альбом для малювання, простий олівець, гумка, транспортир, стаканчик з водою, пензлі, фарби, маркер. Простим олівцем намалюйте коло, розкресліть його на рівні частини так, як показано у відео. В середині намалюйте коло поменше. В кожній з частин намалюйте кружечки та візерунок. Розмалуйте за допомогою фарб і маркеру.

<https://youtu.be/xfewaC5EN6g>

Продемонструйте власні роботи.

5. Закріплення вивченого.

Мистецька скарбничка.

BCIM pptx

Мистецька скарбничка

Вітраж (від лат. vitrum – скло) – твір декоративно-монументального мистецтва, що виконується з кольорового скла.

BCIM pptx

Мистецька скарбничка

Мозаїка – (від лат. musivium – буквально «присвячене музам») – візерунок, виконаний з різнокольорових шматочків каменів, скла (смальти), керамічних плиток, гальки тощо.

Мистецька скарбничка.

Узагальнюємо, систематизуємо.

BCIM pptx

Узагальнюємо, аргументуємо, систематизуємо

Назвіть різновиди монументального живопису, традиційні для релігійного мистецтва.

Поясніть роль монументального живопису у створенні емоційного впливу синтезу мистецтв у храмі.

Схарактеризуйте особливості художніх технік мозаїки й вітража. Поміркуйте, де їх можна застосувати в наш час.

6. Підсумок.

Самостійне дослідження.

BCIM pptx

Самостійне дослідження, медіапошук

Школярство Вінніпега створило книгу «Зображення у вітражі», де зібрали свої творчі роботи на зразок вітражів Лео Мола. Поцікавтеся, як долучитися до мистецького проекту з поширення творчості українських мисткинь та митців у світі.

7. Рефлексія.

Оцініть роботу.

Виконані роботи можна надіслати:

1. На освітню платформу для дистанційного навчання **HUMAN** або
2. На електронну адресу **evgeniyaeseniya@gmail.com**

Не забувайте вказати своє прізвище та ім'я, клас, дату проведення уроку.

Бажаю плідної праці!